

KUOPIO

KUOPION ILMASTOPOLIITTINEN OHJELMA SEKÄ
HIILITASE- JA PÄÄSTÖVÄHENNYSSSELVITYS

SIDOSRYHMÄTYÖPAJAN KOOSTE

Päästövähennystavoitteet, visio,
skenaariot ja keskeiset keinot

5.9.2019 9–12

KUOPION KANSALAI SOPISTO

TYÖPAJA

- Osallistua järjestäjien lisäksi liki 30 henkilöä
 - Paikalla muun muassa edustajia Kuopion kaupungin eri palvelualueilta, kaupungin liikelaitoksista ja osakeyhtiöistä sekä kaupungin valtuustosta
- Ohjelmassa
 - kolme alustuspuheenvuoroa
 - Työpajatyöskentely
- Työpajan tavoitteena ymmärryksen muodostaminen päästövähennystavoitteista ja hiilinielujen tilanteesta Kuopiossa sekä visioida ja tunnistaa tulevaisuuden toimintaa tähän liittyen

TYÖPAJATYÖSKENTELY

Koostui kolmesta osasta

- Visio
- Haasteet ja mahdollisuudet
- Tavoitteet
- Monipuolista keskustelua ilmastotavoitteista yleensä sekä keskustelun sitomista paikalliseen toimintaan
 - Kuopio: Millainen on tulevaisuuden ilmastoviisas Kuopio?

TULOKSENA NELJÄ ERILAISTA VISIOTA

Viisaasti saavutettava

Positiivinen mieliala ja ilmasto

Arkea helpottava ilmastonmuutos

Puhdas Kuopio

TULOKSENA NELJÄ ERILAISTA VISIOTA

Viisaasti saavutettava

- Liikkuminen ja saavutettavuus
- Liikenneyhteydet: suunniteltu hyvin, miten alueella liikutaan ja miten alueelle tullaan
 - Joukkoliikenne
 - Kuntakeskukset osana laajaa kaupunkialuetta
- Olemassa olevien resurssien viisas käyttö
 - Esimerkiksi olemassa olevan rakennuskannan monipuolinen hyödyntäminen: pidetään hyvässä kunnossa
- Huomioitava suunnittelussa kaupungin kasvaminen suhteessa hiilineutraalivaltuutuksiin
- Palvelut helposti saavutettavia

Arkea helpottava ilmastonmuutos

- Liikkuminen ja ruokailutottumukset
- Ilmastoasiat näkyvät ihmisen arjessa tavallisena toimintana:
 - liikkuminen
 - syöminen
 - Miten arjessa tehdään helppoja ilmastotekoja muuttuvassa maailmassa?
- Ilmastoasiat osaksi jokapäiväistä arkea: hauskuutta velvollisuuksiin (vs. siivoaminen tylsää, mutta hoidettava joka tapauksessa)
- Luonto lähellä
- Yksilön taso tärkeässä osassa toimintaa

Positiivinen mieliala ja ilmasto

- Viisas liikkuminen KOKO alueelle
 - Huomioitava Kuopio kokonaisuudessaan, ei vain kaupunkimaista aluetta
 - Aluepysäköinti, joukkoliikenteen saavutettavuus
- Gasumin tuleminen mahdollistaa liikkumisen muuttumista: mm. kaasuauto
- Huomioidaan kaavoituksessa:
 - Kaupunki rakenteen tiivistyminen, pyöräily, kävely, mahdolliset sähköbussit tulevaisuudessa
- Rohkeutta ratkaisujen toteuttamiseen
- Energiasta ilmastoystävällisempää: maalämpö, energiatehokkuus, tuulivoima?
- Maatalous ja ruoka: lähiruoka, kasvisruoka, kouluruokailu

Puhdas Kuopio

- Vesistö, ympäristö ja toiminta: kaikki puhdasta
- Liikenne
 - Kannustetaan kimpakkyyteihin ja tuetaan positiivisena asiana
 - Rohkaistaan käyttämään uusia liikkumisen tapoja (mm. sähköavusteiset)
 - Ydinkeskustassa korostetaan sähköistä liikkumista ja kävelyä
 - Liityntäpysäköinti kaupungin laitamilta: tiheä paikallisliikenne: lämmityksen huomioiminen, sähköpyöräparkit
- Metsien hoito
 - Metsät ja hiilinielut osana Puhdasta Kuopiota
 - Tuhkan hyötykäyttöä

KOOSTE VISIOISTA: YKSI YHTEINEN VISIO

Viisaasti saavutettava ja puhdas Kuopio, johon kuuluvat positiivinen mieliala ja arkea helpottava ilmastonmuutos

- Puhdas luonto vesistöineen ja metsineen on lähellä ja ihmiset voivat hyvin
- Ilmastoviisaus kaavoituksessa ja suunnittelussa
- Palvelut ovat helposti saavutettavissa
- Olemassa olevia resursseja käytetään viisaasti
- Ilmastoviisasta energiaa
- Liikenteen suunnittelussa ja mahdollistamisessa huomioitu ilmaston kannalta hyvät liikkumisen muodot
 - Rohkaistaan käyttämään uusia liikkumisen tapoja ja mahdollistetaan kaupungin infran avulla
 - Kannustetaan kimpakyyteihin ja parannetaan liityntäpysäköintiä
- Kaupungin kasvaminen tapahtuu hiilineutraalius-tavoitteisiin vastaten
- Kuopion erilaiset alueelliset piirteet ovat huomioituna
 - Ilmastoystävällinen elämä onnistuu niin kaupungissa kuin maaseutumaisessakin ympäristössä
- Maatalous ja lähiruoka
 - Ruokailutottumukset osana ilmastoviisasta ruuantuottamista
- Metsät sekä hiilinielut osana ilmastoviisasta Kuopiota
 - Kaupungin ja yksityisten omistamat alueet ilmastoviisasti käytössä
- Yksilön tasolla ilmastoasiat näkyvät osana sujuvaa arkea:
 - Liikkuminen, syöminen ja arjen valinnat
- Tehdään rohkeita ratkaisuja

TUNNISTETUT HAASTEET

Yksilön taso: asenteet, ajatusmaailma

- Ihmisten asenteet ja mukavuudenhaluisuus
- Uuden oppimisen into ja motivaatio
- Miten viestiä oikein, jotta ajatusmaailmat kohtaavat ja viesti ymmärrettävä?
- Oman toiminnan merkittävyys: paljonko yksilö voi toiminnallaan vaikuttaa?
- Elämän tavan muutokset
- Rohkeus ja uskallus kokeilla uutta

Paikallisuus, päätöksenteko, alueellinen suunnittelu

- Tavoitteiden huomioiminen suunnittelussa ja kaavoituksessa
- Kuopion kaupungin erilaiset alueet: miten huomioidaan erilaiset alueet (kaupunkimainen, maaseutumainen) ja pidetään miellyttävänä elämisen ympäristöinä?
- Mikä on oikeasti kuopiolaisten käsissä?
- Päätöksenteko välillä hidasta
- Uskalletaanko tehdä päätöksiä
- Päätöksenteon suhde taloudellisiin tekijöihin: kuinka rohkeita päätöksiä uskalletaan tehdä?

Liikkuminen

- Rakennettu infra rajoittaa: mietittävä miten mahdollistaa
- Erilaiset liikkumisen tavat mukana kaavoituksessa
- Tunnistetaanko tulevaisuuden tapoja liikkua? Raideliikenne, uudenlaiset pienkoneet

Talous, elinkeinoelämä ja uudet mahdollisuudet

- Taloustilanteen vaikutukset investointeihin
- Talouden realiteetit: mitä kaikkea voidaan kokeilla?
- Henkilökohtainen talous: taloudellinen tilanne ja omistamisen tarpeen muutokset
- Kytkeytyminen päätöksentekoon
- Jakamistalous: mistä löytyy sopiva alusta muuttuviin tarpeisiin?
- Teknologian riittävä ilmastoystävällisyys
- Maatalouden muutos kestäväksi ilmaston kannalta
- Rohkeus lähteä kokeilemaan pilotoiden uusia asioita

TUNNISTETUT MAHDOLLISUUDET

Yksilön taso: asenteet, ajatusmaailma

- Pitkällä aikavälillä ratkaisut helpottavat ihmisten elämää, vaikka tällä hetkellä asenteiden ja toiminnan muutos voivat tuntua raskailta
- Mahdollisuus ympäristöystävällisten vaihtoehtojen valitsemiseksi monipuolistuu koko ajan
- Maailma muuttuu
- Nuoriso valveutunutta

Paikallisuus, päätöksenteko, alueellinen suunnittelu

- Erilaiset asuinalueet elinvoimaisia
- Hyvän elämän pääkaupunki -strategian huomioiminen ilmastoasioissa ja -tavoitteissa
 - Kuopio hyvän elämän pääkaupungiksi: luonto, terveys
 - Ilmastoasiat & hyvä elämä
- Omaleimainen Kuopio
 - Vahvuudet: vihreys ja kestävyys
- Kuopio houkutteleva asua

Liikkuminen

- Ilma puhtaampaa, kun liikenteen päästöt vähenevät polttoaineiden päästöjen osalta
 - sähköliikenne, raskasliikenne
- Kimppakyydeillä päästövähennyksiä, yhteistä tekemistä ja sosiaalisuutta
- Hyötyliikunnan lisääntytyä säästöjä tulevaisuudessa terveydenhuollossa, kun terveys paranee

Talous, elinkeinoelämä ja uudet mahdollisuudet

- Paikallinen ruuantuotanto ja lähiruoka: lisää työpaikkoja
- Muuttuva työn luonne
- Kiertotalous ja hyvin toteutettu jätehuolto
 - Kierrättäminen, jätteiden vähentäminen, rakentamisessa huomioitu resurssien uudelleen käyttö, tuhkan hyötykäyttö
 - Elinkeinoelämä on jo pitkällä, kaupungin otettava kiinni toiminnassaan
- Megatrendit tuotekehittelyssä
 - Minkälaisia kestäviä tuotteita voidaan kehittää?
 - Kaupungistuminen ohjaamassa ilmastotokeja
- Jakamistalous ja erilaiset alustat

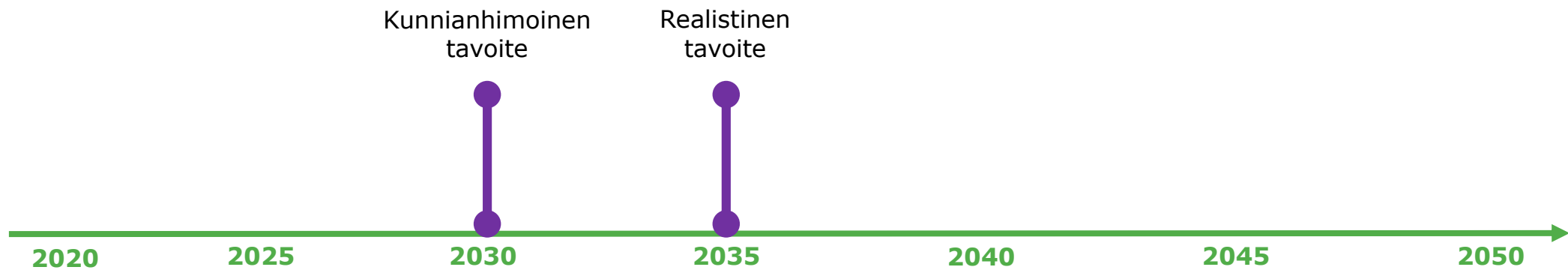
TAVOITTEET

PÄÄSTÖVÄHENNYSTAVOITE - 80 % vuoden 1990 tasosta

HIILINIELUT

Kompensoimassa 20 % päästöistä

TYÖPAJAN ANTI

Työpajan aikana muodostettiin visio siitä, mihin ilmastoviisaassa Kuopiossa tulisi suunnata. Visiointiin liittyen tunnistettiin minkälaisia haasteita visioon pääsemisessä saattaa olla, mutta toisaalta keskusteltiin siitä, minkälaisia mahdollisuuksia ympärillä on tunnistettavissa. Monipuolisen keskustelun tuloksena ajatuksia konkretisoitiin asettamalla tavoitteita, joihin Kuopiossa tulisi pyrkiä tulevien vuosien aikana.

Strategisten ja suurien linjojen lisäksi työpajassa korostettiin sitä, miten Kuopion tulisi olla jatkossakin Hyvän elämän pääkaupunki, jossa ilmastoviisas toiminta ja hyvinvoiva arki yhdistyvät. Konkreettisten toimenpiteiden suunnittelu tulevaisuudelle jatkuu seuraavassa sidosryhmätyöpajassa lokakuun alussa.

KUOPIO

LISÄTIETOA: www.kuopio.fi/ilmastopoliittinen-ohjelma